

- питома вага фонду оплати праці у загальному фонді оплати праці.

Таким чином, розроблення збутової політики підприємства повинно базуватись на результатах аналізу наявної збутової системи [2]. При чому цей аналіз доцільно здійснювати не лише за вказаними вище кількісними показниками, але й такими якісними характеристиками як івень обслуговування, задоволеність і прихильність покупців, результативність комунікаційної політики, правильність вибору сегментів ринку тощо .

Використана література

1. Загородна О.М. Діагностування проблемних зон виробничо-збутової діяльності за ключовими індикаторами її оцінки / О.М. Загородна, І.В. Спільник // Проблеми та перспективи розвитку теорії і практики обліку, контролю, економічного аналізу і статистики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 5 грудня 2014 року. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014 - С. 48–50.

2. Спільник І.В. Аналіз ефективності збутової діяльності// І.В. Спільник, О.М. Загородна. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; ред. кол.: В.А. Дерій (голов. ред.) та ін.– Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка» 2016. – Вип. 24. – № 2. – С.130-140.

УДК 339.13

Світлана Шпилик, к.е.н, доцент

Мар'яна Лучейко – ст. гр. ПМ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВІЗУАЛЬНИЙ МЕРЧАНДАЙЗИНГ

Svitlana Shpylyk, Ph.D., Associate Professor

Mariana Lucheiko, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

VISUAL MERCHANDISING

У сучасних умовах жорсткої конкуренції відбувається активізація боротьби за прихильність покупця. Завдання ускладнюється тим, що традиційні маркетингові засоби нині втрачають свою ефективність: спокушених відвідувачів вже не здивуєш подарунковими пакетами, яскравими вивісками чи черговими акціями [1]. Це спонукає заклади до пошуку нових інструментів маркетингової діяльності, одним із яких є мерчандайзинг. У кожного бувала така ситуація, коли ви приходите у магазин за одним товаром, а купуєте декілька зовсім інших. Причиною цього є робота мерчандайзерів. Мерчандайзер – це спеціаліст із просування товару в торгових точках роздрібної торгівлі. Саме ці фахівці стежать за правильною викладкою товару, враховуючи психологію покупця.

Мерчандайзинг – це мистецтво викладання товарів. Це система заходів, які здійснюються в межах магазину і спрямовані на те, щоб покупцеві було зручно, приємно та вигідно здійснювати покупки тощо. Мета мерчандайзингу - привернути увагу покупця і зробити його вибір простішим шляхом вигідного розміщення товару.

Мерчандайзинг базується на чотирьох основних складових маркетингу (правило 4P): Product (продукт), Price (ціна), Place (місце), Promotion (просування, реклама).

Завдання мерчандайзингу: інформування покупця про місце знаходження викладення товару; надання максимально повної інформації про суть товару і ціну; залучення максимальної уваги до конкретного місця викладки товару; вплив на покупця з метою переконання його зробити покупку негайно, «Тут і зараз!»; запобігання придбанню товару-конкурента методами брендування; управління збутом: залучення додаткових інвестицій; управління поведінкою споживачів: збільшення середньої суми покупки. Розміщений на рівні очей і рівні рук найбільш цікавий для нас товар. Цим полицям в магазині приділяють найбільшу увагу, забезпечуючи постійну наявність на них товару. Відповідно, найбільш зручним для покупців місцем вибору продукції є ділянки, розміщені по праву руку від покупця, що рухається магазином. Оптимальна кількість товару повинна бути присутня у магазині, торгівельна площа не повинна пустувати, має здаватися, що товару багато. Потрібно слідувати незмінному правилу – торгівельна площа призначена для представлення товару покупцям [2].

Ключовими інструментами мерчандайзингу виступають:

- дизайн магазину (як зовнішній, так і внутрішній);
- планування магазину (точніше, планування потоків руху покупців);
- реклама та інші інструменти на місці продажу;
- кольорування блоків;
- асортимент товарів (**merchandise ranges**);
- комплексні заходи.

Існує "візуальний мерчандайзинг" або, просто кажучи, мистецтво грамотної викладки товару, розташування вивісок, табличок і плакатів таким чином, щоб показати товар із кращого боку і продати його максимально швидко.

Візуальний мерчандайзинг – це не просто якийсь напрямок, це цілком реальна наука, яка допомагає не тільки розташувати товар на тій чи іншій вітрині, а й правильно оформити весь відділ продажів. Засоби – будь-які рекламні складові: плакати, табло, прилавки, стійки, обладнання для продажу і всі, на що може звернути свій погляд дорогоцінний покупець. Природно, що візуальний мерчандайзинг цікавий в першу чергу власникам великих торгових точок: супермаркетів і гіпермаркетів, але він також необхідний і всім іншим магазинам, особливо, якщо вони пов'язані з продажем різних аксесуарів, косметичних засобів, ну і звичайно модного одягу і взуття. А вся справа в тім, що ці товари найчастіше розташовуються на прилавку у відкритому вигляді і у великих обсягах.

Правила візуального мерчандайзингу:

Правило 1. Виділення товару на тлі його оточення. Виділяйте потрібний товар на тлі оточення. Робіть його більш помітним у порівнянні з предметами стоять поруч.

Правило 2. Головні товари встановлюються на рівні очей. Орієнтуватися потрібно на середній зріст людини і розташовувати товар на рівні 150-160 см.

Правило 3. Різноманітність радує. Людина непостійна, жадає різноманітності.

Правило 4. Правильно і логічно розташовуйте типи товарів.

Правило 5. Кілька предметів створюють акцент, а сотня – паніку!

Все це перевірено на практиці безліч разів. Будьте впевнені, що грамотне дотримання цих правил гарантовано зробить вас успішнішим.

Отже, візуальний мерчандайзинг може допомогти в наступному:

- 1) грамотно і ефективно розташувати товар в залі;
- 2) полегшити пошук товару в відділі, направити відвідувача;
- 3) створити сприятливу атмосферу і зробити процес покупки надзвичайно приємним [3]

Результат мерчандайзингу для споживача: легше орієнтуватися в категорії і вибрати необхідний продукт; більш легкий, зручний, приємний процес покупки в цілому. Для власника магазину: збільшення купівельного потоку; спрощення керування товарообігом; збільшення продажів супутніх товарів; збільшення обсягу продажів і прибутку. Для виробника: залучення уваги покупця до товару; доведення до споживача інформації про властивості і переваги товару; формування позитивного іміджу компанії у персоналу торгової точки покупців; конкурентна перевага; збільшення обсягів продажів і прибутку.

Отже, застосування візуального мерчандайзингу при розробці асортиментної концепції торгової мережі є запорукою успішного ведення бізнесу і суттєвою конкурентною перевагою.

Використана література

1. Шпилик С. Сенсорний маркетинг на службі маркетолога [Електронний ресурс] / С.М.Шпилик // Маркетинговий інструментарій управління попитом на товари і послуги / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2015. – Режим доступу : http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/7570/1/Zbirnyk_tez_8-10_10_2015.pdf#page=98

2. Універсальна підбірка науково-популярних онлайн-енциклопедій для учнів та студентів [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.gx3000.ru/merchendamjzing/ponjattja-merchendamjzingu.html>

3. Візуальний мерчандайзинг [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://pravostory.ru/finansy-2/marketologu/10033-vizualnyj-merchandajzing.html>

УДК 339.13

Світлана Шпилик, к.е.н, доцент

Анастасія Мащак – ст. гр. ПМ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ ТА ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ INSTAGRAM ЯК ПРИКЛАД ПРОСУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Svitlana Shpylyk, Ph.D., Associate Professor

Anastasiia Mashchak, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

DEVELOPMENT OF INTERNET MARKETING AND USE OF INSTAGRAM SERVICE AS AN EXAMPLE OF PROMOTION IN SOCIAL NETWORKS

З розвитком Інтернет-технологій, коли соціальні мережі заповнили весь світ, набув широкого поширення Інтернет-маркетинг – просування товарів і послуг на ринку